

Ашира

**СОВРЕМЕННЫЕ ПАРАДИГМЫ
ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ:
МЕТОДЫ И ПОДХОДЫ**

**Сборник материалов Международной
научно-практической конференции
г. Стерлитамак, 13-14 ноября 2014 г.**

Новицкая О. В. Цветовой спектр в русской и нидерландской фразеологии	84
Пучков П. В. Лингвистическая репрезентация гендера (краткий исторический обзор)	90
Рамазанова Ш. А., Егизбаева Н. Ж. Реалии эпохи в эпосе «Жеті қазан»	95
Савенкова Л. Б. Вера как вид взаимоотношений людей в художественном творчестве А. П. Чехова	99
Саттарова Р. Б., Чанышева З. З. Вариативность дискурсивных стратегий в политической коммуникации в зависимости от целевого адресата (на материале дискурса Д. Кэмерона)	105
Сидоренко А. В. Детские запреты с мотивировкой «А то мама умрёт» (по материалам «словаря советского детства»)	111
Татарина Т. И., Панкратова М. Н. Родина как репрезентант концепта судьба	113
Царев А. М. Лексическая и синтаксическая номинации в предикативном пространстве художественного текста	119
Царева Р. Ш. Трудности актуализации психолого-педагогического потенциала художественного текста	123
Шаталова С. В., Кузьмич В. В. Русские и немецкие фольклорные крылатые единицы	127
Аширова А. Т., Умирбекова Р. К. Термин – қазақ ғылымының ажырамас тұғыры	132
Иманкулова С. М., Тусупкалиева Р. К. Септік жалғауларын қолданудағы ерекшеліктер	138
Хусаинова Л. М., Султанова А. Ш. Баш Корт нәм алтай телдәрендә туганлы К-Кәр. Зәшлек терминдары	147
Шыныбекова А. К. Ахмет Байтұрсынов терминдерінің өзектілігі мен әлеуеті	150
Saifudinova N. A. The Oxford comma	158

Секция 2.

Лингвометодические проблемы обучения языкам

Абильдинова Ж. Б. Развитие предметной мотивации учащихся через использование лингвострановедческого материала на уроках иностранного языка	161
Антонова Е. А. Работа с синонимами при изучении словообразования и грамматики	167
Антонова Л. В. Коммуникативная культура педагога – основное требование к профессиональной подготовке учителя	169
Ахтямова Ф. М. Научно-исследовательская деятельность студентов колледжа на уроках иностранного языка	172

Булгакова Г. Р. Особенности методики обучения иностранным языкам курсантов военного вуза	174
Буркова Т. А., Хафизова А. М. Коррекционно-развивающее обучение дошкольников с фонетическими и фонетико-фонематическими нарушениями речи в условиях дошкольного образовательного учреждения	178
Говина И. Н. Коммуникативность как форма реализации компетентностного подхода при обучении русскому языку и культуре речи	182
Даутова А. Ю. Обучение английскому языку в начальной школе	186
Демидас Е. В. Применение видеofilmом в процессе обучения курсантов на занятиях по иностранному языку в военном училище	190
Емельянова О. И. От чтения-развлечения к чтению-исследованию	193
Зиннатшина З. А. Сказки как инструмент изучения английского языка	197
Ильина О. А., Козина Е. В., Рукосуева О. Н. Учебное пособие как эффективное средство обучения языку специальности	200
Новосёлова Л. В. Использование современных технологий на занятиях по иностранному языку в военном вузе	208
Раченкова О. А. Организация словарной работы как средство осуществления лично ориентированного подхода при обучении русскому языку	211
Романенко Л. А. Метапредметный подход при обучении языку специальности	213
Савельева Е. Е. Игровые технологии как средство развития познавательного интереса учащихся младшего школьного возраста на уроках английского языка	219
Файзуллина А. М. Региональный компонент на уроках английского языка	222
Хужахметова Л. А. Речевой этикет в обучении диалогической речи на уроках английского языка	224
Чихман Т. М. Особенности обучения военной лексики иностранных военнослужащих	227
Шкурина О. А. Культурологический подход к преподаванию русского языка как способ формирования образа России и поддержания мотивации иностранных учащихся	232
Тымболова А. О. Білім берудегі ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың рөлі	236
Eigenia Ollenburg Supervision and appraisal	240
Сведения об авторах	247

5. Grimm J. Deutsche Mythologie. 4. Aufl, besorgt von E.H. Meyer. 3. Basel, 1863.

6. Bruder G. Die Kinder- und Hausmärchen der Bruder Grimm. 18. Aufl. Berlin: Der Kinderbuchverlag, 1978. S. 97-101.

Аширова А.Т., Умирбекова Р.К.

(Казахский национальный университет им. аль-Фараби, г. Алматы)

ТЕРМИН – ҚАЗАҚ ҒЫЛЫМЫНЫҢ АЖЫРАМАС ТҰҒЫРЫ

ТЕРМИН – НЕОТЪЕМЛЕМАЯ ЧАСТЬ КАЗАХСКОЙ НАУКИ

После обретения независимости, казахскому языку и его судьбе уделять особое внимание. В связи с этим развивающаяся с каждым днем наука уделяет большое внимание формированию своей терминологии, формулирует точные понятия на основе языка, разделяет их на разные конкретные категории. В связи с развитием общества в соответствии новым требованиям и процветанием науки, знания и техники, термины приобретают национальный характер, которые напрямую связаны с историей, культурой, литературой и обычаями каждого народа. Смысл терминов не меняется, они служат специализирующими, ограничительными обозначениями термины для определенной сферы науки и техники. Поэтому термины отличаются от общей лексики и относятся к специальным группам слов.

TERM – AN INTEGRAL PART OF KAZAKH SCIENCE

After finding independence, the Kazakh language and its fate has been given special attention. In this regard, science, developing with each passing day, pays great attention to the formation of its terminology, formulates exact concepts on the basis of language, and divides them into different specific categories. In connection with the development of society according to new requirements and prosperity of science, knowledge and technology, the terms acquire a national character, which is directly related to the history, culture, literature and customs of every nation. The meaning of the term do not change, they serve as specializing, restrictive signifiers specific to a certain field of science and technology. Therefore, the terms words differ from the common vocabulary and refer to specific groups of words.

Key words: term, meaning, sphere of science, terminology

Тәуелсіздік туын желбіретіп, өркениетке қадам басқан еліміз, мемлекеттік тілімізге яғни, өз ана тілімізге, оның тағдырына ерекше көңіл бөле бастады. Осы орайда күннен күнге қарқынмен дамыған ғылым саласы да

терминалогиясын қалыптастыруға, оған тілдік тұрғыдан түсінік беріп, тілді түрлі салаларға нақ бөлуге зор мән беріп отыр.

Термин сөздер – белгілі бір ғылым саласына сәйкес жүйеленген сөздер.

Қоғам алға қарай дамыған сайын ғылым мен білімнің, техниканың жаңа саланың талабына сай дамып өркендеуіне орай термин сөздердің ұлттық міндеті не болуы әр халықтың бар болмысы мен тарихы, мәдениеті мен тәрбиесі, салт-дәстүрімен тікелей байланысты. Жалпы терминнің мағынасы термелі емес, әрқашан тұрақты болады да, ғылым мен техниканың бір саласына меншіктеліп, соған түпкілікті қызмет атқарады. Сондықтан термин сөздер жалпылама ортақ сөзден ерекшеленіп, арнаулы сөздер тобына жатқызылады. Қазіргі таңдағы термин саласындағы басты мәселе тілді қалыптастыру, орыс тілінен аударылған терминдерді жүйелеу, қаламгерлер мен қоғам қайраткерлері шығармашылығында, ғылымның жеке салаларында қолданыста жүрген терминдерді зерделеу. 1990 жылдардан бері қарай көптеген жаңа терминдер жасалып қолданысқа ене бастады. Олардың сәтті де, сәтсіз жасалғандары бар. Терминалогияда шешімін таппай жүрген мәселенің бірі тұрақты халықаралық терминдерді ұлт тіліне аудару, жазу, қабылдау тәртібінің белгіленбеуі, көптеген терминдердің қазақша баламалыры бола тұра тұрақты қолданбауы. Осы орайда академик Ә. Қайдардың: «Терминнің бәрі – сөз, ал сөздің бәрі – термин емес», – деген пікірі, М. Ізімұлының: «Термин қалыптастыру – көзсіз аудармалау, жасанды сөзжасам тудыру, «қазақ» балама жапсыру емес» деген ойларының астарында үлкен мән жатқандығы ескерілу қажет. Мысалы: мәртебе(статус), сынып(класс), мәтін(текст), және де бір термин түрліше аударылып, әр сөздікте әр түрлі, оқулықтар мен ғылыми еңбектерде түрліше қолданып жүр, бірізділік жоқ. Мысалы: спонсор-демеуші; мияткер; қолдаушы; ткань-ұлпа; клетка-жасуша т.б.

Осындай мәселерлерді арнайы зерттеп, тиісті қорытынды шағарудың терминалогия үшін маңызы зор.

Қазақ тіл білімінің, оның ішінде терминалогияның қалыптасуы мен дамуы туралы сөз қозғағанда, алдымен ойға оралатын – А. Байтұрсынұлы. Ахан-казактың ұлттық тілінің терминалогиялық қорының дамып, қалыптасуына негіз болған, ең алдымен, А. Байтұрсынұлы – қазақ тіл білімінің терминалогиясын жасаушы, термин шығармашылығында пайдаланудың жарқын үлгісін көрсеткен. Ол өзі жүздеген терминдер жасап оларды қолданысқа енгізіп, ұлт тілінде термин жасаудың үлгісін көрсетті. тілдің міндетін терең түсініп, оны термин шығармашылығында асқан шеберлікпен жұмсай білген ұлы тұлғаның қазақтың ғылыми терминалогиясын қалыптастырудағы еңбегі ұшан-теңіз. А. Байтұрсынұв айтқандай, тілді жұмсай білу, сөзден сөз жасап шығару екінің бірінің қолынан келе бермейді. Мемлекеттік мәртебеге ие болған қазақ тіліне қоғамдық өмірдің барлық саласындағы қызметін атқару міндеті жүктеліп отыр. Тілдің ғылым